

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde		Código	661G01004
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Carrajo García, Lino	Correo electrónico	lino.carrajo@col.udc.es	
Profesorado	Carrajo García, Lino Uriel Latorre, Pablo	Correo electrónico	lino.carrajo@col.udc.es p.uriel@col.udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	As bases do programa son o ensino teórico enfocado a que o alumno adquira os conceptos imprescindibles que lle permitan comprender e manexar os sistemas informáticos dispoñibles actualmente no campo da Enfermaría e ser capaz de manexar aqueles que se poidan utilizar nun futuro. E o ensino práctico, como en toda inxeñería, é necesario ver e coñecer as ferramentas coa fin de ver tanto a aplicación dos conceptos teóricos como unha preparación adecuada para a realización das tarefas diarias asociadas coas Tecnoloxías da Información e a Comunicación.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A10	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B9	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B13	Toma de decisións.
B17	Fomento de unha 2ª lingua de interese para a profesión.
B19	Coñecementos de informática relativos ao ambiente de estudo.
B21	Implicación na calidade e busca/procura da excelencia.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C10	CB2.- Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C11	CB3.- Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
5.- Describir os sistemas de información clínica		B2 B3 B4 B8	C6
6.- Empregar os sistemas de información na área de enfermaría	A10	B19	C3 C6
2.- Identificar a estrutura e tipoloxía dos traballos científicos nos seus diferentes soportes	A10	B1 B2 B3 B4 B8 B9 B11 B13 B17 B19 B21	C2 C3 C6 C7 C8 C10 C11
3.- Describir a estrutura, localización e finalidade das guías de práctica clínica	A10	B1 B2 B3 B4 B8 B9 B11 B13 B17 B19 B21	C2 C3 C6 C7 C8 C10 C11
4.- Identificar as Tecnoloxías da Información e Comunicación aplicadas ás Ciencias da Saúde	A10	B1 B2 B8	C3
1.- Identificar os sistemas de búsqueda e recuperación da información científica en ciencias da saúde.	A10	B1 B2 B3 B4 B9 B11 B13 B17 B19 B21	C2 C3 C6 C7 C8 C10 C11

Contidos	
Temas	Subtemas
INFORMACIÓN E DOCUMENTACIÓN CIENTÍFICA EN CIENCIAS DA SAÚDE:	

A información e a comunicación científica en ciencias da saúde	Evolución ao longo da historia. Crecemento e obsolescencia. Tipos de informes científicos.
Sistemas de información científica	A busca na rede Internet. Recursos na rede para enfermaría. Localización da información científica: buscas bibliográficas
Estructura dos traballos publicados en revistas científicas. Requisitos de Uniformidade para manuscritos	Editorial Artículo científico orixinal Artículo científico orixinal breve Revisión bibliográfica narrativa, integradora e sistemática
A Enfermaría Baseada na Evidencia (EBE)	Niveis de evidencia e graos de recomendación. A Práctica Clínica Baseada na Evidencia
As Guías de Práctica Clínica: tipos, elaboración e estrutura	Busca de Guías de Práctica Clínica. Centros elaboradores e centros de almacenamento.
TIC APLICADAS A CIENCIAS DA SAÚDE:	
1. Introducción. Conceptos fundamentais en Tecnoloxías da Información e a Comunicación.	Historia Evolutiva da Informática. Prácticas: - Acercamento o Hardware e Software de Base. - Sistema Operativo Microsoft Windows. - Redes de Comunicacións.
2. Redes telemáticas en Ciencias da Saúde.	Teleasistencia e telecuidados en enfermaría. As Tecnoloxías da Información e as Comunicacións en seguemento de doentes crónicos. Prácticas: Discusión de casos de telemenciaña.
3. Bases de datos clínicas.	Bases de datos deseñadas en entornos de Ciencias da Saúde: - Conceptos de bases de datos. - Big Data. Importancia do seu uso en saúde.
4. Sistemas de información sanitarios.	Sistemas de Información en Enfermaría. - HIS. Sistema de Información Hospitalario. Exemplo práctico INSIS. - HCE. Historia Clínica Electrónica. Exemplo práctico IANUS. - Xestión de Censo Hospitalario. Análise da importancia operativa da xestión do censo hospitalario. - Sistemas de Información de Saúde Pública. - Sistemas de xestión de farmacia hospitalaria. - Sistemas de Xestión da trazabilidade doentes e profesionais nun Servizo de urxencias Hospitalarias.
5. Avaliación de sistemas informáticos sanitarios. Estándares en informática clínica.	A importancia da interoperabilidade dos sistemas de información sanitarios: ¿qué e? ¿cómo se consegue? - Estándares de intercambio de datos: HL7, DICOM. - Estándares de intercambio de coñecemento: CIE, LOINC, SNOMED-CT, CIAP-2. ¿Para qué se utilizan?

6. Seguridade en Sistemas Informáticos e Redes telemáticas en Ciencias da Saúde. Sistemas de cifrado e firma electrónica	Seguridade da Información e Seguridade dos Sistemas de Información. - Cifrado. - Autenticación. - Non repudio. - Sistemas de clave pública. - Firma Electrónica. - Medios de seguridade de acceso ós sistemas.
--	--

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A10 B19 C3	1	0	1
Sesión maxistral	A10 B9 B11 B13 B17 B19 B21 C2 C3 C6 C7	18	9	27
Prácticas a través de TIC	A10 B1 B2 B3 B4 B8 B9 B11 B21 C2 C6 C7 C8 C10 C11	10	20	30
Aprendizaxe colaborativa	A10 B1 B2 B3 B4 B8 B9 B11 B13 B17 B19 B21 C2 C3 C6 C7 C8 C10 C11	10	20	30
Solución de problemas	A10 B1 B2 B3 B4 B8 B9 B11 B13 B17 B19 B21 C2 C3 C6 C7 C8 C10 C11	3	18	21
Presentación oral	A10 B1 B3 B4 B8 B9 B19 C2 C3 C6 C8 C10 C11	3	18	21
Proba de resposta breve	A10 B2 B8 B13 B19 B21 C2 C3 C6 C8 C10 C11	2	10	12
Atención personalizada		8	0	8
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Utilizarase ao principio do curso para mostrar ao alumno en que consiste a asignatura e como o temario permitiralle adquirir os coñecementos básicos das Tecnoloxías da Información e as Comunicacións nas Ciencias da Saúde
Sesión maxistral	Esta metodoloxía será empregada ao longo do curso para mostrar ao alumnado os conceptos teóricos que se expoñerán na asignatura.
Prácticas a través de TIC	Nas prácticas o alumnado poderá traballar coas aplicacións vistas en clase, así ao mesmo tempo que aprende poderá ver as posibilidades que ofrecen no tratamento da información.
Aprendizaxe colaborativa	Parte 1: O alumnado realizarán traballos en grupo ou de xeito individual, a lectura crítica dun artigo científico orixinal e unha revisión bibliográfica narrativa, e sobre outros contidos da materia.
Solución de problemas	Esta metodoloxía utilizarase ao longo do curso para comprobar que se acadaron as competencias relacionados coa práctica da asignatura: uso de sistemas de historia clínica electrónica, aplicacións telemáticas, técnicas de seguridade en Tecnoloxías da Información e as Comunicacións, etc.

Presentación oral	Parte 1: O alumnado presentará por vía telemática (TEAMS) e cos medios audiovisuais dispoñibles na mesma os traballos realizadoa ao longo do cuadrimestre.
Proba de resposta breve	Usarase ao final do curso para comprobar que o alumnado comprendeu os coñecementos teóricos explicados ao longo do curso.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC Solución de problemas	A atención personalizada está enfocada a apoiar ao alumnado na comprensión das diferentes técnicas mediante o apoio nas tutorías e a resolución das dúbidas que surgan nas clases maxistrais. Tamén, prestaráselle axuda ao alumnado nas dúbidas que poidan xurdir na realización das prácticas e durante a aprendizaxe mediante a solución de problemas, para un mellor aproveitamento e comprensión dos sistemas e métodos vistos na clase.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	A10 B1 B2 B3 B4 B8 B9 B11 B13 B17 B19 B21 C2 C3 C6 C7 C8 C10 C11	Parte 1. Os resultados das actividades, sexan grupais ou individuais, tanto as realizadas na aula coma fóra da mesma, serán presentados nos prazos acordados.	45
Presentación oral	A10 B1 B3 B4 B8 B9 B19 C2 C3 C6 C8 C10 C11	Parte 1. Os alumnos farán ao menos unha presentación oral cos resultados das actividades realizadas relacionadas cos contidos da materia mediante as tecnoloxías de información e comunicación telemática.	5
Solución de problemas	A10 B1 B2 B3 B4 B8 B9 B11 B13 B17 B19 B21 C2 C3 C6 C7 C8 C10 C11	Consistirá na realización de exercicios prácticos para comprobar que o alumno conseguiu o grado de manexo das aplicacións esperado.	20
Proba de resposta breve	A10 B2 B8 B13 B19 B21 C2 C3 C6 C8 C10 C11	Será unha proba escrita breve para comprobar que o alumno comprendeu os conceptos vistos en clase.	30

Observacións avaliación

Por limitacións da plataforma, o contido deste apartado é orientativo.

No primeiro día de clase cada profesor comentará como se realizará a avaliación da súa parte.

Para aprobar a asignatura en conxunto é preciso aprobar ambas as dúas partes da mesma.

Os criterios de avaliación para a 2ª oportunidade (xullo) e o adiamento de oportunidade (decembro) dictaríanse de forma individualizada tendo en conta os resultados parciais da avaliación do alumno ao longo do cuadrimestre. O alumnado con matrícula parcial: Deberá facer a entrega das prácticas a través do correo electrónico, mantendo os prazos de entrega. Para a defensa das prácticas estudarase a situación individual de cada alumno, se ben debe de realizarse, de forma presencial, como moi tarde o día da revisión da proba de resposta breve. As datas da proba de resposta breve serán as datas oficiais. A realización

fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	
Bibliografía complementaria	Recursos en internet para o segundo cuadrimestre: Biblioteca Virtual en Salud http://bvs.isciii.es/E/index.php Excelencia Clínica http://www.excelenciaclinica.net/ Fisterra http://www.fisterra.com/ Centro colaborador español del Instituto Joanna Briggs http://es.jbiconnect.org/ Guía Salud http://www.guiasalud.es/home.asp Universidade de A Coruña. Biblioteca http://www.udc.es/biblioteca/galego/index.htm Cochrane Library http://www.cochrane.es Cuiden http://www.index-f.com Cuidatge http://teledoc.urv.es/cuidatge/ Medline http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed Scielo España http://www.scielo.isciii.es/scielo.php CINAHL http://www.cinahl.com Enfispo http://alfama.sim.ucm.es/isishtm/enfispo.asp Trip Database http://www.tripdatabase.com/

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Bases para a interpretación do coñecemento científico/661G01008

Fundamentos de Enfermaría/661G01107

Materias que continúan o temario

Enfermaría Comunitaria I/661G01014

Observacións

Recoméndase ao alumno para un aproveitamento óptimo da materia un seguimento activo das clases, así como participar nas distintas actividades e o uso da atención personalizada para a resolución das dúbidas ou cuestións que lle poidan xurdir. Esta materia ten en conta as recomendacións de SOSTENIBILIDADE MEDIO AMBIENTE, PERSOA E IGUALDADE DE XENERO. A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia, realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos. Na realización dos traballos tutelados, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través de Internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade. Teranse en conta os principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Atendendo ás distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, nesta materia terase en conta a perspectiva de xénero velando pola non utilización dunha linguaxe sexista na aula, nos documentos desenvolvidos na materia e nas actividades clínicas realizadas co alumnado.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías